

Obyvatelka Ostravy trpící rakovinou plic žaluje MŽP kvůli znečištění ovzduší

Ostrava, 5. 12. 2018, tisková zpráva

Dnes, 5. prosince 2018, byla k Městskému soudu v Praze podána žaloba na Ministerstvo životního prostředí (MŽP) ve věci odpovědnosti za újmu na zdraví a smrt. Žalobkyně se jí domáhá zadostiučinění za onemocnění rakovinou plic, kterou se u ní podařilo vyléčit, ale její manžel nemoci podlehl. Příčinu onemocnění spatřuje v dlouhodobé nadlimitní koncentraci znečišťujících látek v ovzduší v místě svého bydliště v Ostravě–Radvanicích a v tom, že MŽP nezajistilo účinná opatření, která by tento stav změnila.

„Žalobkyně a její manžel žili celý život v Ostravě–Radvanicích a Bartovicích, kde jsou dlouhodobě překračovány zákonné limity znečištění ovzduší. Tento stav je sám o sobě protiprávní. MŽP má navíc v takové situaci zákonem danou povinnost udělat vše pro to, aby se znečištění co nejdříve snížilo na zákonnou úroveň. Ministerstvo tuto povinnost neplní. Cílem žaloby je, aby ministerstvo přijalo odpovědnost za důsledek tohoto selhání, jímž je zničené zdraví obyvatel znečištěné oblasti,“ uvedl advokát **Pavel Černý** (Frank Bold Advokáti), právní zástupce žalobců.

Oba manželé žili aktivním způsobem života a byli nekuřáky, přesto u nich v letech 2016, respektive 2017 vypukla rakovina plic, kterou se v případě žalobkyně podařilo vyléčit, její manžel však nemoci před dvěma měsíci podlehl. Operace ani jiný druh léčby nebyly v jeho případě možné. Příčinu onemocnění není možné jednoznačně prokázat, nicméně lze spočítat statistickou pravděpodobnost jejího výskytu. Žaloba se opírá o vyjádření lékařů a epidemiologů a také o rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve dvou podobných případech, kde se soud přiklonil na stranu poškozených. [1]

V Radvanicích a Bartovicích jsou dosahovány nejvyšší nebo jedny z nejvyšších hodnot prachových částic a karcinogenního benzo(a)pyrenu na území celé České republiky. Od roku 2005 má MŽP zákonnou povinnost [2] přijmout dostatečně účinná opatření proti tomuto znečištění. MŽP i Moravskoslezský kraj přijaly řadu strategických dokumentů [3],

jejich cílem je stav ovzduší zlepšit, ke snížení znečištění na zákonnou úroveň přesto nedošlo. [4]

„Většina plánů, které stát pro čistší ovzduší vydává, obsahuje pouze vágní popis situace či nekonkrétní opatření. To byl i případ Programu zlepšování kvality ovzduší, který loni zrušil Nejvyšší správní soud právě pro jeho neurčitost. Kvůli neúčinným postupům úřadů pak trpí zdraví lidí žijících v postižených oblastech,“ komentuje situaci **Petra Marie Andrášik**, právnička Frank Bold, která se dlouhodobě zabývá ochranou ovzduší.

Poznámky:

[1] Případy Fadeyeva proti Rusku (2005, stížnost č. 55723/00), López Ostra proti Španělsku (1994, stížnost č. 16798/90)

[2] Povinnost původně vyplývala z § 7 odst. 11 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Nyní stanoví § 9 zákona č. 201/2012, o ochraně ovzduší, povinnost vydat Plány zlepšování kvality ovzduší. Rovněž směrnice 2008/50/ES, o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu požaduje po členských státech přijetí tzv. Plánů kvality ovzduší, pokud „v daných zónách nebo aglomeracích překračují úroveň znečišťujících látek ve vnějším ovzduší jakoukoli mezní hodnotu nebo cílovou hodnotu, a v každém případě navíc i jakoukoliv příslušnou mez tolerance“. Co se týče benzo(a)pyrenu, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/107/ES ze dne 15. prosince 2004 o obsahu arsenu, kadmia, rtuti, niklu a polycyklických aromatických uhlovodíků ve vnějším ovzduší požaduje po členských státech ve svém článku 3 u zón a aglomerací, ve kterých jsou koncentrace benzo(a)pyrenu stanovené v příloze č. 1 směrnice překročeny, provedení veškerých nezbytných opatření, aby bylo dosaženo cílových hodnot.

[3] Jde zejména o tyto dokumenty: „Krajský integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje“, „Zpráva vlády o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji“, „Akční plán Ministerstva životního prostředí pro Moravskoslezský kraj ze dne 4. 4. 2011“, „Společná deklarace k opatřením pro zlepšení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji“, podepsaná zástupci MŽP a Moravskoslezského kraje dne 3. 6. 2011

[4] Stav překračování imisních limitů pro letošní rok:

http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/exceed/summary/others_2018_CZ.html

Kontakt:

Petra Marie Andrášik, právnička Frank Bold

tel. +420 734 202 657, petra.andrasik@frankbold.org

Frank Bold je mezinárodní tým právníků, kteří se zabývají aktuálními společenskými výzvami.

Projekt Právo na čistý vzduch je financován programem Life.